

S T O W A R Z Y S Z E N I E

FORUM RECYKLINGU SAMOCHODÓW

Al. Jerozolimskie 202,

02-486 WARSZAWA

Warszawa, dnia 24 03.2023 r.

Senat
00-902 Warszawa
ul Wiejska 4/6/8
Komisja Środowiska
Komisja Nadzwyczajna do spraw klimatu
Komisja Gospodarki Narodowej
i Innowacyjności

FORS 24/03/2023

Dotyczy: Ustawy 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw (druk 937)

Szanowne Panie i Panowie Senatorowie,

W związku ze skierowaniem ustawy z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej oraz niektórych innych ustaw (druk 937), do prac w Komisjach Senackich, zwracam się do szanownych Państwa o zapoznanie się z zaproponowaną poprawką do ustawy oraz o ewentualne przejęcie i wniesienie wybranej jednej z dwóch zaproponowanych poprawek do ustawy.

Propozycja poprawki:

W art. 1 w zmianie 2 litera d, pkt 9c otrzymuje brzmienie:

- „9c) produktach – rozumie się przez to:
- produkty zaliczone do rodzajów produktów wymienionych w załączniku nr 4a do ustawy, w tym te z nich, które stanowią część składową lub przynależność produktów stanowiących przedmiot importu produktów lub wewnątrzspółnotowego nabycia produktów, **z wyłączeniem produktów, które stanowią część składową lub przynależność produktów będących przedmiotem używanym,**
  - produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienione w załącznikach nr 6–10 do ustawy,
  - narzędzia połowowe zawierające tworzywa sztuczne;”

Alternatywnie

W art. 1 w zmianie 2 litera d, pkt 9c otrzymuje brzmienie:

- „9c) produktach – rozumie się przez to:
- a) produkty zaliczone do rodzajów produktów wymienionych w załączniku nr 4a do ustawy, w tym te z nich, które stanowią część składową lub przynależność produktów stanowiących przedmiot importu produktów lub wewnątrzwspólnotowego nabycia produktów, **z wyłączeniem produktów, które stanowią część składową lub przynależność pojazdu używanego, podlegającego ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji,**
  - b) produkty jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych wymienione w załącznikach nr 6–10 do ustawy,
  - c) narzędzia połowowe zawierające tworzywa sztuczne;”

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1903 z późn. zm.) – zwana dalej Ustawą, określa m.in. obowiązki przedsiębiorców wprowadzających na terytorium kraju produkty i zasady postępowania z odpadami powstałymi z produktów.

Przedsiębiorcą w rozumieniu Ustawy jest dokonujący importu lub wewnątrzwspólnotowego nabycia produktów, w tym na potrzeby własne oraz wytwórcy wprowadzający produkty na terytorium kraju (art. 2 pkt 9b Ustawy). Produktem zaś są produkty zaliczone do rodzaju produktów wymienionych w załączniku nr 4a do Ustawy, w tym te z nich, które stanowią część składową lub przynależność produktów stanowiących przedmiot importu produktów lub wewnątrzwspólnotowego nabycia produktów. Wśród produktów wymienionych w załączniku nr 4a do Ustawy znalazły się m.in. oleje smarowe otrzymane z ropy naftowej, mieszanki olejowe do obróbki metali, oleje antykorozyjne, oleje smarowe, preparaty smarowe, środki zapobiegające zamarzaniu i gotowe płyny przeciwoblodzeniowe, opony pneumatyczne z gumy, nowe, w rodzaju stosowanych w samochodach osobowych, w motocyklach i rowerach, w autobusach, samochodach ciężarowych i samolotach, w urządzeniach i maszynach rolniczych, pozostałe nowe opony pneumatyczne z gumy, opony pneumatyczne bieżnikowane z gumy oraz opony pneumatyczne, używane.

Początkowo niejednolita wykładania przepisów ustawy i praktyka organów, ostatecznie poszła w kierunku uznania, że wszyscy przedsiębiorcy wprowadzający jakiegokolwiek towary, również te używane, zawierające jako części składowe produkty wymienione w załączniku nr 4a Ustawy, podlegają przepisom Ustawy. W praktyce oznacza to, że każdy przedsiębiorca wprowadzający, bez względu na ilość, np. używane pojazdy,

rowery, wózki dziecięce, maszyny rolnicze, czy jakiegokolwiek urządzenie zawierające opony, oleje, preparaty smarowe, itd. podlega przepisom Ustawy.

Przyjmując taką wykładnię, każdy podlegający Ustawie przedsiębiorca zobowiązany jest:

- 1) zapewnić odzysk, a szczególności recykling odpadów takiego samego rodzaju, jak odpady powstałe z produktów wprowadzonych przez niego na terytorium kraju - art. 3 ust. 1 Ustawy;
obowiązek osiągnięcia poziomów odzysku i recykling przedsiębiorca może realizować samodzielnie albo za pośrednictwem organizacji odzysku – art. 4 ust. 1 Ustawy,
- 2) wpisać się do rejestru, o którym mowa w art. 49 ust. 1 Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach – art. 9 ust. 1 Ustawy,
- 3) wносить coroczną opłatę rejestrową - aktualnie w wysokości od 100zł do 300 zł,
- 4) prowadzić ewidencję zawierającą informacje o masie wprowadzonych na rynek krajowy produktów, z podziałem na poszczególne ich rodzaje – art. 11 ust. 1 Ustawy,
- 5) wnieść opłatę produktową - w przypadku nieosiągnięcia poziomów odzysku i recyklingu – art. 12 ust. 2 Ustawy,
- 6) sporządzić roczne sprawozdanie i złożyć go Marszałkowi Województwa – art. 15 Ustawy.

Trudno podać dokładną liczbę przedsiębiorców, których dotyczą wymienione wyżej obowiązki, zwłaszcza gdy uświadomi się sobie fakt, że Ustawie podlegają nie tylko przedsiębiorcy wprowadzający produkty nowe, ale również używane, jak i ci przedsiębiorcy, którzy dokonują wprowadzenia produktu na potrzeby własne. Zatem każdy przedsiębiorca, który chociaż raz sprowadzi np. używany samochód, będzie podlegał przepisom Ustawy. Takich przedsiębiorców mogą być dziesiątki, a nawet setki tysięcy, z czego samych tylko przedsiębiorców wprowadzających używane pojazdy jest około 20 tysięcy.

Proponowana poprawka zmierza do wyłączenia spod przepisów Ustawy tych przedsiębiorców, którzy wprowadzają używane produkty zawierające jako części składowe produkty wymienione w załączniku nr 4a do Ustawy, zwłaszcza w ramach wewnątrzwspólnotowego nabycia. Argumentem przemawiającym za takim rozwiązaniem jest przede wszystkim to, że produkty te już raz na rynek unijny zostały wprowadzone, a zatem obowiązki wprowadzającego produkty określone m.in. w Dyrektywie Rady 75/439/EWG z dnia 16 czerwca 1975 r. w sprawie unieszkodliwiania olejów odpadowych są realizowane w ramach rynku Wspólnotowego przez podmiot, który dokonał wprowadzenia na ten rynek produktów nowych.

Kolejny argument to trudność w realizacji obowiązków wynikających z Ustawy. Jak bowiem realizować obowiązek prowadzenia ewidencji wprowadzonych produktów w przypadku produktów używanych, pochodzących z rynku wtórnego i określić rodzaj np. olejów czy preparatów smarowych stosowanych w urządzeniach. Jak ustalić ich masę? Jak ustalić masę opon w urządzeniu czy maszynie? Ustawa nie dopuszcza podawania ilości orientacyjnych. W przypadku produktów nowych – takich informacji dostarczy producent, ale w przypadku rynku wtórnego trudno oczekiwać, że zbywający – nierzadko zwykły użytkownik urządzenia, maszyny, czy samochodu będzie posiadał takie informacje.

Celem Ustawy jest zapobieganie powstawaniu odpadów powstałych z produktów, ograniczenie ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz zapewnienie wysokiego poziomu odzysku i recyklingu odpadów powstałych z produktów. W naszej ocenie cele te w

całości zostaną zrealizowane również w przypadku zwolnienia z obowiązków określonych w Ustawie przedsiębiorców wprowadzający produkty używane. Wyłączeniu tej grupy przedsiębiorców z grona podmiotów objętych przepisami Ustawy nie sprzeciwiają się również postanowienia w/w Dyrektywy 75/439/EWG w sprawie unieszkodliwiania olejów odpadowych.

Dodatkowo zauważyć należy, że takie produkty jak pojazdy, podlegają w Polsce odrębnej regulacji tj. ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Wszyscy przedsiębiorcy, którzy w ramach prowadzonej działalności gospodarczej wprowadzają pojazdy o masie powyżej 3,5 t DMC zaliczone do kategorii M1 lub N1, określonych w przepisach o ruchu drogowym, oraz motorowery trójkołowe zaliczone do kategorii L2e, określonych w przepisach o ruchu drogowym, obowiązani są do zapewnienia sieci zbierania pojazdów (art. 11 ust. 1 ustawy o recyklingu). W praktyce realizacja obowiązku zapewnienia sieci zbierania pojazdów odbywa się poprzez podpisanie umów z przedsiębiorcami prowadzącymi stację demontażu. W umowach określić należy w szczególności warunki:

- 1) przyjmowania pojazdów wycofanych z eksploatacji przez stację demontażu;
- 2) **finansowania przez wprowadzającego pojazd kosztów gospodarowania odpadami pochodzącymi z pojazdów wycofanych z eksploatacji**, w szczególności z pojazdów wycofanych z eksploatacji nieposiadających wartości rynkowej lub o wartości rynkowej ujemnej, w sposób zapewniający osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu, uwzględniając liczbę pojazdów wprowadzonych na terytorium kraju przez danego wprowadzającego pojazd.

A zatem przedsiębiorca wprowadzający pojazd ponosi finansową odpowiedzialność za zagospodarowanie opadów pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji, w tym również zawartych w tych pojazdach olei, smarów i opon, tj. produktów wymienionych w załączniku nr 4a do Ustawy. W przypadku tej grupy przedsiębiorców – tj. wprowadzających pojazdy, obciążenia są podwójne: po pierwsze wynikające z Ustawy, po drugie wynikające z ustawy o recyklingu pojazdów. Nie sposób znaleźć racjonalnego uzasadnienia dla podwójnego obciążenia wprowadzających pojazdy i odrębnego ich rozliczenia z wykonania obowiązków jako wprowadzającego pojazd i jako wprowadzającego oleje, smary i opony zawarte w tymże wprowadzonym pojeździe. Dodać przy tym trzeba, że obowiązki nałożone na wprowadzających pojazdy używane z terenu UE nie wynikają z Dyrektywy 2000/53/WE w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji, lecz są wyłącznie Polskim rozwiązaniem.

Poza tym, choć obowiązki wynikające z Ustawy nie są nowe, to podkreślić należy, że zarówno wśród przedsiębiorców wprowadzających pojazdy, jak i wśród urzędników administracyjnych świadomość konieczności stosowania przepisów Ustawy do przedsiębiorców wprowadzających używane pojazdy przez lata była znikoma. Z informacji pozyskanych od podmiotów wprowadzających pojazdy używane wynika, że do czasu utworzenia BDO, zdecydowana większość z nich nie wiedziała o konieczności rozliczania się z wprowadzonych w pojeździe opon, olei czy smarów. Wprowadzający do końca 2015 roku płacili przecież z tego tytułu opłatę recyklingową, a dziś podlegają obowiązkowi zapewnienia sieci zbierania pojazdów i ponoszą koszty recyklingu pojazdów. Nie wiedzieli o tym również urzędnicy w przeważającej większości Urzędów Marszałkowskich. Problem ten ujrzał światło dzienne dopiero w związku z pytaniami wprowadzających o konieczność wpisu do nowego rejestru prowadzonego na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy o odpadach, który uruchomiony

został 24 stycznia 2018 r. Po licznych pytaniach wprowadzających kierowanych do Urzędów Marszałkowskich stanowisko w tej sprawie przedstawiło Ministerstwo Środowiska, które wskazało, że przedsiębiorcy wprowadzający towary, których częścią składową są produkty wymienione w załączniku nr 4a do Ustawy również podlegają przepisom Ustawy i powinni się wpisać do rejestru nie tylko jako wprowadzający pojazdy, ale również jako wprowadzający opony i oleje. Kary z tytułu prowadzenia działalności bez wpisu do rejestru zaczynają się od kwoty 1000 zł a kończą na kwocie 1 000 000 zł! (art. 194 ust. 1 pkt 5 ustawy odpadach).

Z tych względów uważamy za konieczną zmianę obowiązujących przepisów i wyłączenia spod działania Ustawy tych przedsiębiorców, którzy wprowadzają używane produkty zawierające jako części składowe produkty wymienione w załączniku nr 4a do Ustawy, zwłaszcza w ramach wewnątrzwspólnotowego nabycia.

Adam Małyszko

Prezes Stowarzyszenia Forum Recyklingu Samochodów (FORS)